

פרשת תצווה

קדושת הלשון

חז"ל (זבחים פח, ב) לימדונו שמעילו של הכהן הגדול היה מכפר על לשון הרע. אכן, בפסוקים המדברים על ציווי עשיית המעיל ניתן למצוא רמז נפלא לעבודה קדושה זו של שמירת הלשון, כי בציווי עשיית המעיל נאמר "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת, והיה פי ראשו בתוכו, שפה יהיה לפיו סביב מעשה אורג כפי תחרא יהיה לו, לא יקרע" (שמות כח, לא-לב).

והרמז שבזה: "והיה פי ראשו בתוכו" - שהדיבורים שבפיו של האדם הנמצא בראשו צריכים להישמר בתוכו ולא למהר להוציאם החוצה, אלא ישקול היטב כל מילה שהוא מוציא מהפה שלא יהיה בה חשש של איסור לשון הרע על אדם מישראל או נבלות פה וכל כיו"ב. "שפה יהיה לפיו... לא יקרע" - שהשפתיים שה' ברא לפיו של האדם ישמשו כחומות בצורות שלא יוכלו להיפרץ בשום אופן (שבעולם) בבחינת "לא יקרע", וימנעו ממנו להוציא מפיו דיבורים שאינם רצויים לפני הקב"ה.

ומכך ילמד כל אדם עד כמה צריך הוא להיזהר בלשונו שלא להוציא מפיו שום גנאי על אדם מישראל, וכל שכן שלא לומר על הזולת דבר שעשוי לגרום לו נזק כלשהו. וכן אם מישהו בא לדבר איתו דברי גנאי על הזולת יברח משם כל עוד נפשו בו.

ויש לדעת שפגם לשון הרע חמור יותר מכל העוונות, ואף החמורים ביותר, וכמו שאמר רבי ישמעאל בגמרא תוירע יוליגו סיבכוכ תדובע תוריבע שולש דגנכ תונווע לידגמ ערה ונשל רפסמה לכ"ש (ב, וט ויכרע) ושפיכות דמים. ואם כל העוונות מגיעים עד השער הארבעים ותשע של הטומאה, יש לדעת שעוון לשון הרע מגיע כבר לשער החמישים של הטומאה אשר ממנו כמעט ולא ניתן להחלץ.

וכשאדם חלילה פוגם בלשונו, ומדבר דברי גנאי על אנשים שונים וגורם להם צער ונזק, הוא מושך על עצמו צרות רבות כחוסר שלום בית, צער גידול בנים, דוחק הפרנסה, חוסר בריאות וכו' וכו', ועל כן נאמר בספר משלי (כא, כג): "שומר פיו ולשונו, שומר מצרות נפשו".

והנה מלבד המעיל היה הכהן הגדול לובש אפוד, ובעוד שהמעיל רומז על מיעוט הדיבור כנ"ל, האפוד רומז ורכיך דושעים פלמדה אעל ריבוי הדיבור בדברי תורה, כי תיבת 'אפוד' היא ראשי התיבות של הפסוק: "חטאים" (תהלים נא, טו).

ודבר זה בא ללמדנו שרק מי שזכה לרכוש את מידת שמירת הלשון (בחינת המעיל), והוא ממעט מלדבר דברים בטלים, כעת ראוי הוא לדרוש ברבים בדברי תורה (בחינת האפוד), וחזקה שדבריו יתקבלו על לב השומעים ויעשו פירות טובים, כיון שהם יוצאים מפה טהור, וכל היוצא מן הטהור - טהור, ויש בכוחו לפעול פעולות טובות.

